

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK

**Pasarét, 2006. november 5.
(vasárnap)**

Cseri Kálmán

MAGAMHOZ VESZLEK TITEKET

Lekció: Lk 16,19-31

Alapige: Jn 14,1-3

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem. Az én Atyám házában sok lakóhely van; ha nem volna, megmondtam volna nektek. Elmegyek, hogy helyet készítek nektek. És ha elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.”

Imádkozzunk!

Mindenható Istenünk, szerető mennyei Atyánk, szeretnénk valóban szívünkben vallani, hogy minden dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás egyedül téged illet meg.

Magasztalunk, mert örökkévaló szeretettel szerettél minket, azért terjesztetted ki reánk a te irgalmasságodat.

Köszönjük, hogy úgy szeretted ezt a világot, hogy egyszülött Fiadat adtad, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Bocsásd meg, ha erre a szeretetre mi azzal válaszolunk, hogy újra és újra törvényeid ellen cselekszünk és megbántunk téged. Bocsásd meg, hogy sokszor még azokat is bántjuk, akiket ezen a földön a legjobban szeretünk. Egyre inkább látjuk, Atyánk, hogy magunktól semmi jóra nem vagyunk képesek, de képesek vagyunk bármi gonoszt cselekedni. Annál inkább köszönjük türelmedet és újjáteremtő munkádat.

Köszönjük, hogy új szívet tudsz ajándékozni a benned hívőknek. Köszönjük, hogy késszé és képesekké teszel minket arra, hogy akaratodat cselekedjük, és úgy éljünk, hogy az a legjobb legyen másoknak is, nekünk is. Alázatosan kérünk, ehhez segíts közelebb minket most is.

MAGAMHOZ VESZLEK TITEKET

Ajándékozz meg minket igéddel, áradjon abból világosság, és Szentlelked tegyen készké minket arra, hogy ma, amikor szavadat halljuk, meg ne keményítsük a szívünket, hanem újra és újra hozzáigazítsuk gondolkozásunkat, jellemünket, életgyakorlatunkat a te igaz beszédedhez.

Ezzel a nyitottsággal és alázattal várjuk szent szavad. Kérünk, beszélj veünk, munkáld bennünk, hogy hadd legyen az életünk egyre használhatóbb számodra, tudjunk valóban a te dicsőségedre élni, és mások javát munkálni.

Ámen.

Igehirdetés

Így halottak napja táján mindig újra kiderül, hogy milyen sok pogány gondolat és gyakorlat húzódik meg a mi keresztyének vélt szokásaink mögött. Márpedig, ha mi Isten igéje szerint reformált keresztyéneknek valljuk magunkat, ahogy a XVI. századi hívő eleink nevezték önmagukat, akkor Isten igéjének a világosságánál kell megítélnünk ezeket a hiedelmeinket és szokásainkat is.

Nem tudom, ki emlékszik arra, hogy tavaly ezen a vasárnapon részletesen elemeztük Jézus Krisztusnak a halottakról szóló tanítását a gazdag és Lázár története alapján.

Aztán az elmúlt csütörtökön, mivel az éppen erre a napra esett, próbáltunk számba venni néhány olyan torzulást, hozzánk nem méltó pogány szokást, és azoknak a bibliai kritikáját, amikkel tele van most az élet körülöttünk.

Most nem csupán a felolvasott alapige üzenetét szeretném elmondani, hanem néhány olyan gyakorlati szempontot említek meg a Szentírás alapján, amit Isten igéje nekünk a halottakkal kapcsolatban mond.

1. Sok ember számára ijesztő a halálnak a ténye. Ezért vagy egyáltalán nem is mernek, akarnak róla beszélni, gondolkozni, vagy pedig egészen beteges, torz módon elkezdenek viccelődni, „haverkodni” a halállal, hogy ne kelljen azt komolyan venni. Ennek egyik ilyen importált torz formája az egyre divatossá váló haloveen-partik.

A Biblia világosan tanít minket arra, hogy a halál a bűnbe esett ember életének természetes része. Aki megszületik, az holt biztosra veheti, hogy meg is fog halni, ha csak előbb az Úr Jézus vissza nem jön, de akkor is véget ér az Ő visszajövetelével ez a mostani létformánk. Mivel ez ennyire bizonyosan bekövetkezik, és ilyen jelentős átmenetel egy másik létformába, értelmes, igényes embernek fel kell erre készülnie, mégpedig idejében kell felkészülni, mert egyikünk sem tudja, mikor következik be.

A hívő, Isten-félő Dávid olyan nagy nyugalommal írja le a 31. zsoltárban: Életem ideje kezedben van! Aki az egész életét a mindenható Isten kezébe tette, akinek a hit által valóban van kapcsolata Istennel, az nyugodtan élhet, bármikor következik is be a halála.

Csakhogy az ördög mindent elkövet, hogy elterelje erről a figyelmünket. Arra igyekszik, hogy csak a pillanatnyi, csak testi, csak e világi szükségseinkre gondoljunk, és ezekkel kapcsolatos dolgokról gondoskodjunk. Isten azonban a benne hívők tekintetét felemeli, sokkal tágasabb horizonton belül enged tájé-

kozódni minket. Egyáltalán arra serkent, hogy gondolkozzunk, és távlatosan gondolkozzunk. Fontossá teszi számunkra, hogy hol töltjük az örökkévalóságot.

2. Meg kellene barátkoznunk azzal az igazsággal, hogy az emberi kapcsolatok nem örökké tartanak. Egyszer el kell engednünk egymás kezét, akár én halok meg előbb, akár ő. Egyetlen olyan kapcsolat van, ami túléli a halálunkat, és ami az örökkévalóságban is megmarad, ez pedig az Úr Jézus Krisztussal való hitbeli közösségünk. Akit Jézus egyszer tanítványává fogadott, azt megőrzi, megtartja, és az vele tölti az örökkévalóságot is.

A Biblia kiemeli a házasságot az emberi kapcsolatok közül, mint ami a legszorosabb szövetség és a legmélyebb közösség két ember között, és mégis azt tanítja, hogy a halállal a házasságnak is vége van.

Egyszer Jézus ellenfelei egy gonoszul kiagyalt, ravasz kérdést tettek fel ilyen felhanggal: na, Jézus, erre mit tudsz mondani. Előadtak egy történetet, ami nem lehetetlen, de nem valószínű. A történet úgy szólt, hogy egy asszonynak hét férje volt, mert mindegyik fiatalon meghalt, és az akkori törvények szerint a testvérnek feleségül kellett venni az özvegyet. Ha lesz feltámadás, a feltámadás után melyiknek lesz a felesége? És Jézus, nekik, akik olyan büszkék voltak az eszükre, meg hogy az Írásokat hogy ismerik, azt mondja: Ennyire nem ismeritek sem a Szentírást, sem az Isten hatalmát? Akkor már nem lesz jelentősége az itteni kapcsolatoknak, és nem lesz jelentősége többé a nemiségnek sem. A házasságnak is vége van a halállal.

Ezért írta Pál apostol a Római levélben később ennek alapján: „A férjes asszony, amíg él a férje, hozzá van kötve a törvény szerint. De ha meghal a férfi, akkor fel van mentve a törvény hatálya alól. Amíg tehát él a férje, házasságtörőnek számít, ha más férfié lesz, de ha meghalt a férje, megszabadul ettől a törvényes kötöttségtől, és nem házasságtörő, ha más férfié lesz.” (Róm 7,2-3).

Az élők nincsenek összekötve a halottakkal. A házassági eskü is így hangzik: Holtomig vagy holtáig.

3. Sokszor nem vesszük komolyan, amíg aztán személyesen nem kell átélnünk, hogy a gyász nehéz teher. Amikor súlyos veszteség ér valakit, akkor nem túlzás, ha azt mondja: úgy érzem, mintha amputálták volna valamelyik végtagomat. Ezért bátorít Isten igéje minket arra, hogy vigasztaljátok egymást. De mivel? Néha olyan fájó, kongó közhelyeket tudunk mondani ilyenkor, mert anynyi telik tőlünk. Isten igéje viszont a szánkba adja az igazi vigasztalást.

Pál apostol a Tesszalonikai levélben sokat ír Jézus második eljövételéről és az azzal kapcsolatos eseményekről. Ennek kapcsán ír valamit, aminek az utolsó mondata így hangzik: „Így vigasztaljátok egymást.” Hogyan? „Nem szeretném, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és úgy szomorkodnátok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. Mert ha hisszük (ezen múlik az összes további), hogy Jézus meghalt és feltámadott, az is bizonyos, hogy Isten az elhunytakat is előhossa Jézus által, Ővele együtt. Azt pedig az Úr igéjével mondjuk nektek, hogy mi, akik élünk és megmaradunk az Úr eljövételéig, nem fogjuk megelőzni az elhunytakat. Mert amint felhangzik a riadó hangja, a főangyal szava és az Isten harsonája, maga az Úr fog alászállni a mennyből és

MAGAMHOZ VESZLEK TITEKET

---

először feltámadnak a Krisztusban elhunytak, azután pedig mi, akik akkor még élünk és megmaradunk, velük együtt elragadtatunk a felhőkön az Úr fogadására. És így mindenkor az Úrral leszünk. Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel.” (1Tess 4,13-18).

Ha pedig a gyászt még súlyosbítja az, hogy valakiben önvád, lelkiismeret-furdalás támad, mert valószínű egyikünk sem mondhatja el, aki öreget, beteget ápolt, hogy csakugyan mindent megtettem, mindig türelmes voltam, maximálisan szerettem minden helyzetben, ha ez vádolni kezdi, akkor ezt nem borba kell fojtani, ahogy a múltkor valaki tanácsolta, nem védőbeszédet kell tartani magunk mellett folyamatosan, hanem oda kell vinni, ahol egyedül van igazi, érdemi megoldás a bűnre. Ha ezt bűnnek tartja valaki, akkor vallja meg bűnként annak a Jézus Krisztusnak, aki ezekért a mulasztásainkért és bűneinkért is meghalt a kereszten, és utána vegye komolyan, hogy megbocsáttattak az ő vétkei Jézus érdeméért. Nem kell ezzel az önváddal élni egy életen át. Szabadon és tisztán is lehet továbbmenni.

Ha pedig nagyon nyomasztó az az üresség, ami elköltözött szeretteink nyomán marad, akkor engedjük, hogy az élő Jézus Krisztus töltsen ki. Szoktuk énekelni nagy buzgón, csak nem tudom odafigyelünk-e mindig arra, amit énekelünk, hogy „megtörve és üresen adom magam neki, hogy újjá Ő teremtsen, az úrt Ő töltsen ki.” Jézus kész és képes erre, engedjük és kérjük ilyenkor.

Nagyon fontos, hogy a gyászban is maradjunk őszinték önmagunkhoz és egymáshoz is, maradjunk józanok úgy, ahogy arra a Szentírás bátorít, és mértéktartók.

4. Külön tanulmányt kellene írni arról, hogyan torzultak el a temetési szokások. A legtöbb embert ilyenkor csak a külsőségek érdeklik.

Olvastam egyszer egy vidéki lapban, hogy a kisvárosban egy igen jelentős személyiség meghalt, és hogy mindent megtett a város azért, hogy méltóképpen temessék el, volt egy ilyen mondat is, hogy a temetésén részt vett három pap és hat ló. (Akkor még nem autóval vitték a sírig a koporsót.) Ez a fontos. De az, hogy az illető lelke most hol van, és az enyém hova fog kerülni, ha így folytatom, ahogy most, ez vajmi kevés embernek jut eszébe. Az igazán fontos, a tartalmi, az érdemi dolgokról sokkal kevésbé gondoskodunk, mint arról, hogy a külsőségek meglegyenek, és ki mit szól hozzá.

Kitűnő református hitvallásunk, a Második Helvét Hitvallás olyan bibliai józansággal írja, hogy a hívő keresztyének egyszerűséggel eltemetik szeretteiket, és minden pompa, fényűzés nélkül rendben tartják sírjukat. Ez méltó az Isten igéje szerint reformált gondolkozáshoz és gyakorlathoz.

Kezdetben — tudjuk a Bibliából — semmiféle beszéd nem volt temetésekor. Aki meghalt, eltemették. Jézus temetése is így történt. Később alakult az ki keresztyén körökben, hogy beszéljünk Jézus feltámadásáról és arról a reménységről, amire most nagy szükségünk van a gyászban. Aztán folyamatosan eltorzult ez. De mi ne felejtsük, hogy a temetés legyen istentisztelet! Mert arra nagy szükségünk van mindnyájunknak, akár közvetlen hozzátartozók vagyunk, akár csak távolabbi ismerősök, jó barátok, hogy az élő Krisztus szóljon

az élőkhöz, az életről, az élet ígéit mondja nekünk, és azt hittel fogadjuk be. Ne engedjük, hogy ez bármilyen irányban eltorzuljon.

Ezért nem szólunk mi a halotthoz. Értelmes ember nem kezd beszélni egy halotthoz.

Az elhunytak az érdemeit sem soroljuk úgy, hogy őt dicsőítsük. Ha valóban voltak érdemei, adjunk hálát Istennek ezért.

Az meg végképp bibliaellenes gyakorlat, ami sok vidéki helyen van, hogy búcsúzik a halott. Ő már nem búcsúzik, hanem mi búcsúzunk tőle. De vajon nem előbb kellett volna elbúcsúzni? Betegségében ki látogatta meg azok közül, akik most szeretnék hallani a nevüket, meg a rokonsági fokot, hogy ők is ott vannak ám. Egyszerű hiúság, szereplési vágy, csak nincs bátorságunk leleplezni azokat az indulatokat, amik ott vannak bennünk, pedig a gyógyulás mindig azzal kezdődik, hogy tükörbe nézek, megállapítom, milyen vagyok, és kijelentem: nem akarok ilyen maradni. Isten mindig erre segíti el a benne hívőket.

Akinek a gondolkozása Isten ígéje szerint reformált, az nem megy ki naponta a temetőbe. Ez nem kegyeletsértés. Az nem mond ilyet a gyerekeknek: kimegyünk apukához. Komolyan gondolja, hogy ott van apuka? Nagy igazság ám az, amit Gárdonyi Géza íratott a sírkövére: csak a teste. Nem apukához, hanem apuka sírjához megyünk el néha.

Annál is inkább, mert hallottuk az igen az előbb, a Lukács evangéliumából, hogy minden ember örök sorsa végérvényesen eldől a halála pillanatában. Az említett szép hitvallásunk ezt is olyan biblikusan fejtegeti: a hívők azonnal Krisztushoz kerülnek, a hitetlenek azonnal a kárhozatba. A Biblia nem tud harmadik állapotról. Nem ír sehol tisztítóútról, purgatóriumról. Ez a téves tanítás Pál apostol egyik mondatának a félreértésén alapszik.

A temetés tehát legyen istentisztelet, amelyen a hívő keresztyének tevékenyen részt vesznek. Úgy hogy együtt mondjuk a Hitvallást, nem szégyelljük, vagy ha valaki szégyelli, vonja le a konzekvenciákat. Ez minősíti az ő hitét vagy hitetlenségét. Együtt imádkozzuk az Úr imádságát, s énekeljük hangosan, bátran, hogy mások is értsék a szövegét, a Krisztusban való reménységről szóló szép énekeinket. Ha valaki részt vesz temetésen, és hívőnek tartja magát, ehhez méltóan vegyen részt.

5. Hogyan gondolkozunk a halottakról? Mi helyes az ige szerint, mi nem?

Nem helyes semmiféle halott-kultusz vagy temetői kultusz. Isten ígéje szerint reformált gondolkodással nem készít az ember otthon kis házi oltárt az elhunytaknak, ahol ott van a fényképe, egy gyertya, egy csokor virág, és esetleg egy feszület. Mert nagy csapda a bálványimádás különböző formája.

Akkor mit tegyünk? Valahányszor eszünkbe jutnak elhunyt szeretteink, adjunk hálát Istennek értük. Azt olvassuk a Zsidókhöz írt levél 13. részében, hogy ha hívők voltak, akkor kövessük a hitüket. Jusson eszünkbe, hogy ilyen helyzetben ő, mint Isten gyermeke így meg így cselekedett. Szeretném én is követni a jó példáját.

Aztán várjuk reménységgel azt, amit Jézus megígért, hogy lesz feltámadás, és majd Őnála a benne hívők találkoznak. Egyébként pedig egészen engedjük

MAGAMHOZ VESZLEK TITEKET

át őket Istennek. Engedjük el a kezüket. Itt kellene fogni nagyobb szeretettel és megbízható hűséggel egymás kezét. A halálkor el kell engednünk.

Tehát nyugodtan köszönjük meg Istennek mindazt, amit ők jelentettek, amit rajtuk keresztül kaptunk, de Istennek köszönjük meg. Kövessük azt a jót, amit lehet követni. Várjuk azt, amit Isten megígért, de semmiképpen ne akarjunk kapcsolatot létesíteni és tartani velük.

Isten a spiritizmusnak minden formáját szigorúan megtiltotta a mi érdeünkben. Aki ennek bármilyen szelídített, szalonképessé hamisított formáját is gyakorolja, annak a lelkében és az idegrendszerében súlyos károkat okoz. Sok példát tudnék erre mondani. Éppen ezért mi nem beszélünk a halottainkhoz. Nem is imádkozunk értük. Miért nem? Mert eldőlt a sorsuk. Ha Jézusban hittek, semmit nem tudunk a számukra kérni, övék a teljes üdvösség. Ha meg nem hittek, most már nem tudjuk kiimádkozni őket az Isten nélküli állapotból, a kárhozatból. De nem imádkozunk hozzájuk sem. Még ha haláluk után szentté avatták őket, akkor sem. Mert ha szentté nyilvánították, akkor is ugyanolyan halottak, mint a többiek. Halotthoz és halottért a Biblia tanítása szerint nem szabad és nem érdemes imádkozni.

De nem viszünk nekik enni sem a sírjukhoz. Ez a szokás egyre jobban hódít. Elképesztő, hogy mire képes az ún. posztmodern ember. Semmiképpen nem idézzük meg a szellemüket. Mert aki ezzel megpróbálkozik, az nem az ő szellemükkel találkozik, hanem olyan démoni lelkekkel, amik szintén sok kárt okoznak az ilyen áldozatokban. A Biblia erről világosan ír. El kellene döntenünk végre, hogy igaznak tartjuk Isten ígését, vagy attól függetlenül tesszük azt, amit az Isten nélkül gondolkozó világ.

Jézus világosan mondta: „Az Urat, a te Istened imádd, és csak neki szolgálj!” Ezért mi Isten mellett, Isten helyett, Istenen kívül semmit és senkit nem vagyunk hajlandóak vallásos tiszteletben részesíteni. Tiszteljük egymást, de nem vallásos tisztelettel.

Most csak ezt a néhány szempontot szerettem volna megemlíteni éppen a közelmúlt tapasztalatai alapján. Nem kell nekünk rémüldöznünk a haláltól, de nem is kell vele „haverkodni”. Komolyan kell venni, és fel kell készülni rá. Nem volt az ostobaság, amit az egyik középkori szerzetesrend gyakorolt, hogy sokszor így köszöntötték egymást: Memento mori! Emlékezz arra, hogy egyszer te is meg fogsz halni.

Számoljunk azzal józanul, hogy nem örökké tartóak az emberi kapcsolatok. Készüljünk fel arra, hogy egyszer el kell engedni egymás kezét. De annál jobban ragaszkodjunk Jézushoz, akivel viszont örökké tart a hívőnek a kapcsolata.

Tanuljunk meg Isten ígéje szerint gyászolni, és a gyászolókat erősíteni. Jó lenne, ha a temetési szertartás valóban istentisztelet lenne, aminek a középontjában az élő Jézus Krisztus van, aki a jelenlevő élőkhez akar szólni.

Szabad nekünk elhunyt szeretteinkre gondolnunk, de Isten iránti hálával, azzal a készséggel, hogy ami jó volt az életükben, azt követjük, és tudjuk, hogy a halál nem pont, hanem kettőspont: Jézus Krisztus feltámadást is ígért nekünk.

Mi a mi konkrét feladatunk? Az, hogy az élőknek nagy szeretettel mutassuk az élő Jézus Krisztushoz vezető utat. Mert ha Őbenne hisznek, akkor ha meghalnak is élnek. Ezt Jézus mondta: „Aki hisz énbennem, ha meghal is, él az.” Őbenne hinni viszont csakis ebben az életben lehet. Ezért kell itt nekünk mutatni a Jézushoz vezető utat, mert ebben a földi életben is csak az él igazán tartalmas, gazdag, értelmes életet, aki hisz Jézusban. Aki viszont benne hisz, az pontosan tudja, mi vár rá, ha meghal.

Most olvastuk magától Jézustól: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek (mondja, mi ennek az ellenszere), higgyetek Istenben és higgyetek énbennem. Az én Atyám házában sok hajlék van, előre megyek, helyet készítek nektek, aztán eljövök, magamhoz veszek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok.”

A hívó keresztyénnek ezt jelenti a halál. Ezért tud nagyon nehéz körülmények között is reménységgel élni, ha őt érte veszteség, reménységgel gyászolni, és egyszer, majd ha minket hív haza a mi Urunk, reménységgel hozzá hazamenni.

Ezt a reménységünket valljuk meg egy szép énekkel:

Tudom: az én Megváltóm él,
Hajléka készen vár reám.
Már int felém és koronát
Ígér a földi harc után.
Bár a világ gúnyol, nevet,
A honvágy tölti lelkemet,
Mert nem sokára hív az Úr:
Jöjj haza, jövel, gyermekem!
Kitárt karjával vár az Úr:
Jer, pihenj, nyugodj keblemen!
(421,1)

Imádkozzunk!

Megváltó Urunk, Jézus Krisztus, bevalljuk, hogy két dolgot tudunk mi legkevésbé: élni és meghalni. Vagy félünk mindkettőtől, hol egyiktől, hol másiktól, vagy lebecsüljük ezeknek a jelentőségét. Köszönjük, hogy megtanítod a benned hívőket reménységgel, boldogan élni, és ugyanilyen reménységgel meghalni.

Köszönjük most olvasott ígéretedet, hogy még arra is gondod van, hogy helyet készíts a tieidnek a mennyei Atya házában. Köszönjük, hogy ilyen kedvesen nyugtatgatsz minket, hogy van ott elegendő hely. Nekünk is jut. Köszönjük, hogy aki veled járja végig a földi élet útját, annak a meghalás azt jelenti, hogy egyik otthonából hazamegy a másikba. Köszönjük, hogy az a mi igazi örök lakásunk, amit te készítettél el, és te nyitottad meg az ajtaját a te tiszta életed feláldozása árán. Magasztalunk téged ezért.

MAGAMHOZ VESZLEK TITEKET

Köszönjük, hogy veled járhatunk itt is, és ez a veled kötött szövetség örökévaló. Segíts, hogy megmaradjunk ebben.

Köszönjük, hogy ismered minden kísérthetőségünket, gyengeségeinket, és ismered most is minden terhünket, gondunkat. Ismered csüggedésünk okait. Kérünk, könyörülj rajtunk. Legyen a te igéd gyógyító erő mindannyiunk számára. Szabadíts fel minket ilyen reménykedő, előre néző, a jelenben helytálló, a jövőre felkészült életre.

Segíts, hogy igédhez igazítsuk gondolkozásunkat, jellemünket, egész életgyakorlatunkat.

Köszönjük, hogy reád bízhatjuk gondjainkat, népünknek a jövőjét, az evangélium ügyét és terjedését, holnapunkat, szeretteinket, és ott a te kezében van mindez a legjobb helyen.

Kérünk, segíts ezzel a bizalommal folytatni az imádkozást itt most és majd otthon is, szüntelenül.

Ámen.